

Sygn. akt II KK 131/22

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 kwietnia 2022 r.
sprawy **A. Z.**
skazanego z art. 298 § 1 k.k. i.in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 3 września 2021 r., sygn. akt II Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.
z dnia 6 października 2020 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł

1. **oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
2. **obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

A. Z. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 października 2020 r., sygn. akt II K (...), na karę:
- 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych,
przy ustaleniu stawki dziennej na kwotę 50 zł za czyn z art. 298 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.,
opisany w pkt II aktu oskarżenia, polegający na tym, że w okresie od dnia 5 sierpnia 2014 r. do dnia 21 listopada 2014 r. w S. i miejscowości M., działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz w celu uzyskania

odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia samochodu marki A. o nr rej. (...) zawartej przez M. Z. z firmą E. S.A. wprowadził jej pracownika w błąd co do zasadności wypłaty kwoty ubezpieczenia w ten sposób, że w dniu 19 listopada 2014 r. w miejscowości M. umyślnie, realizując wcześniejsze uzgodnienia, kierował działaniami innych osób zmierzających do spowodowania zdarzenia - kolizji drogowej pomiędzy samochodem m-ki A. o nr rej. (...) kierowanym przez M. Z., a samochodem m-ki B. [...] nr rej. (...) kierowanym przez T. K., ubezpieczonym w C. S.A. w ten sposób, że opracował plan zachowania poszczególnych osób na miejscu rzeczony kolizji, czym doprowadził C. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 31.152,24 zł (pkt II wyroku),

- 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przy ustaleniu stawki dziennej na 50 zł za czyn z art. 298 § 1 k.k., opisany w pkt III aktu oskarżenia, polegający na tym, że w dniu 20 września 2015 r. w miejscowości P., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, dostarczył na posesję letniskową, wynajmowaną przez M. Z. i M. Z., pojazd marki A. [...], odpowiadający marką i wyglądem pojazdowi A. o nr rej. (...) nr VIN: (...), należącego do M. Z., po czym usunął go z tejże posesji, w celu upozorowania jego kradzieży i spowodowania tym samym zdarzenia umożliwiającego uzyskanie odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia pojazdu marki A. o nr rej. (...) nr VIN: (...), wartości 100.000 zł i będącego podstawą do wypłaty takiego odszkodowania (pkt III wyroku),

- 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 270 § 1 k.k., opisany w pkt IV aktu oskarżenia, polegający na tym, że w nieustalonym czasie i miejscu dokonał podrobienia podpisu J. Z. na wniosku o rejestrację pojazdu marki V. o nr identyfikacyjnym VIN (...), wystawionym przez właściciela pojazdu J. Z., gdzie w pozycji podpis właściciela złożył własnoręczny podpis „Z.” - który to dokument został złożony w Starostwie Powiatowym w M. w dniu 12. 04. 2010 r. (pkt IV wyroku).

Sąd połączył wymierzone oskarżonemu jednostkowe kary pozbawienia wolności, orzekając karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, a także orzeczone względem niego jednostkowe kary grzywny, orzekając karę łączną grzywny w wysokości 180 stawek dziennych w kwocie po 50 zł każda.

Obrońca oskarżonego złożył apelację od wyroku Sądu Rejonowego, zaskarżając go w zakresie czynu opisanego w punkcie III oraz co do kary w całości, zarzucając:

- naruszenie art. 7 k.p.k. polegające na dokonaniu dowolnej oceny materiału dowodowego w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu A. Z. w punkcie III aktu oskarżenia, pomimo tego że zgromadzony materiał dowodowy, w szczególności wyniki logowania telefonu oskarżonego do stacji B. w dniu 20 września 2015 r., zeznania świadków P. J. i A. K. oraz brak ustaleń czy i w jaki sposób oskarżony wszedł w posiadanie samochodu A. [...] odpowiadającego wyglądem i marką pojazdowi A., należącemu do M. Z., przeczą ustaleniu, że oskarżony A. Z. przebywał w dniu 20 września 2015 r. w miejscowości P., a tym samym współdziałał z oskarżonymi M. Z. i M. Z. w popełnieniu zarzucanego im przestępstwa,
- naruszenie art. 410 k.p.k., poprzez nie oparcie rozważań Sądu *a quo* na podstawie wszystkich okoliczności ujawnionych w toku toczącego się postępowania w zakresie przestępstwa zarzucanego oskarżonemu A. Z. w punkcie III aktu oskarżenia,
- naruszenie prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie III sentencji zaskarżonego wyroku poprzez błędne uznanie, że zachowanie oskarżonego, polegające na dostarczeniu w dniu 20 września 2015 roku na posesję letniskową wynajmowaną przez M. Z. i M. Z. pojazdu marki A. wyczerpuje znamiona przepisu art. 298 § 1 k.k. w sytuacji, gdy upozorowanie kradzieży pojazdu w przeważającym i dominującym stanowisku doktryny nie wypełnia przesłanki „powodowania zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania”, o której mowa w art. 298 § 1 k.k., zaś czyn oskarżonego w takiej sytuacji nie wypełnia również znamion przestępstwa oszustwa lub innego przestępstwa, konsekwencją czego powinno być uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu w punkcie III aktu oskarżenia przestępstwa,
- rażącą niewspółmierność kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzonych A. Z. za przypisane mu przestępstwa z punktów II, III i IV aktu oskarżenia oraz kar grzywny za przypisane mu przestępstwa z punktów II i III aktu oskarżenia, a także rażącą niewspółmierność wymierzonej mu kary łącznej pozbawienia wolności i

grzywny, a więc naruszenie art. 53 § 1 i 2 k.k. poprzez nieprawidłowe zastosowanie zasad oraz dyrektyw sądowego wymiaru kary i w konsekwencji wymierzenie oskarżonemu jednostkowych kar pozbawienia wolności i grzywny oraz kary łącznej pozbawienia wolności i grzywny bez uwzględnienia wszystkich okoliczności łagodzących, tj. kary wyrażającej się w szczególnej punitivności oraz naruszającej zasadę sprawiedliwości wyroku, a zwłaszcza odmowę zastosowania wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności przy orzeczeniu kar jednostkowych i kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze zgodnym z dyrektywami wymiaru kar określonymi w art. 53 § 1 i 2 k.k., choć byłoby to całkowicie wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Podnosząc powyższe, wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- uniewinnienie A. Z. od popełnienia przestępstwa opisanego w punkcie III aktu oskarżenia, ewentualnie uchylenie wyroku w tym zakresie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,
- wymierzenie oskarżonemu kary jednostkowej 10 miesięcy pozbawienia wolności za czyn opisany w punkcie II aktu oskarżenia (popełniony w okresie od 05 sierpnia 2014 roku do 21 listopada 2014 roku) i kary grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych po 50 zł każda, kary jednostkowej 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn opisany w punkcie III aktu oskarżenia (popełniony w dniu 20 września 2015 roku) i kary grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 50 zł każda, kary grzywny w ilości 30 stawek dziennych po 50 zł każda za czyn opisany w punkcie IV aktu oskarżenia, a następnie kary łącznej roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 3 lat próby, wraz z poddaniem oskarżonego dozorowi kuratora sądowego w okresie próby, a także kary łącznej grzywny w ilości 120 stawek dziennych w kwocie 50 zł każda,
- ewentualnie, wymierzenie oskarżonemu A. Z. kar jednostkowych pozbawienia wolności w wymiarze roku pozbawienia wolności za czyn opisany w punkcie II aktu oskarżenia oraz kary grzywny w ilości 70 stawek dziennych po 50 zł każda, w wymiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności za czyn opisany w punkcie III aktu oskarżenia i kary grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 50 zł każda oraz

kary grzywny w ilości 50 stawek dziennych po 50 zł każda za czyn opisany w punkcie IV aktu oskarżenia, a następnie wymierzenie oskarżonemu kary łącznej roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności i przy zastosowaniu przepisu art. 4 § 1 k.k. warunkowe zawieszenie jej wykonania na okres 5 lat tytułem próby za czyny opisane w punktach II i III aktu oskarżenia wraz z oddaniem oskarżonego pod dozór kuratora sądowego w okresie próby oraz wymierzenie kary łącznej grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych grzywny w wysokości 50 zł każda,

- ewentualnie, wymierzenie kar jednostkowych pozbawienia wolności w wymiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności za czyn opisany w punkcie II aktu oskarżenia oraz kary grzywny w ilości 70 stawek dziennych po 50 zł każda, w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn opisany w punkcie III aktu oskarżenia i kary grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 50 zł każda oraz kary grzywny w ilości 50 stawek dziennych po 50 zł każda za czyn opisany w punkcie IV aktu oskarżenia, a następnie wymierzenie kary łącznej roku pozbawienia wolności za czyny opisane w punktach II i III aktu oskarżenia oraz wymierzenie kary łącznej grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych grzywny w wysokości 50 zł każda,
- ewentualnie o inne złagodzenie rażąco niewspółmiernych kar jednostkowych pozbawienia wolności i grzywny i kar łącznych, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.
- przeprowadzenie wywiadu środowiskowego o oskarżonym w miejscu jego zamieszkania na okoliczność właściwości i warunków osobistych oraz dotychczasowego sposobu życia oskarżonego pod kątem oceny zasadności zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej kary wobec oskarżonego.

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 3 września 2021 r., sygn. akt II Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w odniesieniu do A. Z. w ten sposób, że:

- rozwiązał orzeczenie o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny,
- uniewinnił oskarżonego od popełnienia czynu zarzucanego i przypisanego mu w pkt III aktu oskarżenia,
- za czyn przypisany w pkt IV z mocy art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 30 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50 zł.,

- na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone kary grzywny, wymierzając mu łączną karę 120 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 50 zł.,
 - określił, że obowiązek solidarnego naprawienia szkody wskazany w pkt XXI wyroku dotyczy oskarżonych T. W. K., A. Z., D. Z. i M. Z.,
- w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt II wyroku).

Obrońca skazanego wniósł kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia z pkt II, którym utrzymano w mocy karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wobec skazanego za czyn zarzucony mu w punkcie II aktu oskarżenia, formułując zarzuty rażącego naruszenia prawa, mogącego mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k., polegające na samodzielnym przyjęciu przez Sąd Okręgowy w S., choć takich wniosków nie stawiał Sąd I instancji, że A. Z. wszedł w konflikt z prawem w momencie orzekania w tej sprawie przez Sąd Okręgowy w S., co miałoby wynikać z wywiadu kuratora i świadczyć o tym, że deklarowana przez niego postawa prowadzenia ustabilizowanego trybu życia nie jest wiarygodna, a także, że A. Z. był inicjatorem przestępczego przedsięwzięcia zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia, które uprzednio zaplanował, angażując w jego realizację kilka osób, choć skazany od 2015 r. nie wszedł w jakikolwiek konflikt z prawem i nie popełnił żadnego przestępstwa lub wykroczenia w momencie orzekania przez Sąd Okręgowy w S. w tej sprawie, a także nie był inicjatorem przestępstwa zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia, w wyniku czego doszło do rażącego naruszenia prawa procesowego polegającego na dokonaniu błędnych ustaleń na niekorzyść A. Z. wziętych pod uwagę przy ocenie zasadności wymierzonej mu bezwzględnej kary pozbawienia wolności za przestępstwo zarzucone w punkcie II aktu oskarżenia,
- art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. poprzez oddalenie przez Sąd II instancji wniosku dowodowego współoskarżonego D. Z. zgłoszonego podczas rozprawy apelacyjnej o przesłuchanie w charakterze świadka P. J., który był rzeczywistym zleceniodawcą przestępstwa opisanego w punkcie II aktu oskarżenia i którego przesłuchanie służyłoby ustaleniu udziału poszczególnych sprawców w jego dokonaniu, w tym ustalenia roli A. Z. w popełnieniu zarzucanego mu przestępstwa w punkcie II aktu

oskarżenia, a także uzyskania środków pieniężnych pochodzących z wypłaty dokonanej przez ubezpieczyciela przez P. J., a przeprowadzenie tego dowodu nie wpływałoby na przedłużenie toku postępowania w tej sprawie,

- art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nieuchylenie przez Sąd Okręgowy w S. wyroku Sądu I instancji w zakresie kary wymierzonej A. Z. za czyn zarzucony w punkcie II aktu oskarżenia, pomimo zarzucenia w apelacji skazanego od tego wyroku rażącej niewspółmierności orzeczonej kary za ten czyn, bez uwzględnienia okoliczności łagodzących takich jak: ustabilizowanie się sytuacji życiowej A. Z. po 2015 roku, brak naruszania przez niego porządku prawnego po 2015 roku, założenie przez skazanego rodziny. „Przy uwzględnieniu powyższego zarzutu rażącego naruszenia prawa procesowego” skarżący podniósł także zarzut niewspółmierności wymierzonej A. Z. kary 2 lat pozbawienia wolności, ponieważ jej wymierzenie nastąpiło w wyniku opisanych wyżej naruszeń prawa procesowego.

W oparciu o powyższe, wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kary roku pozbawienia wolności za czyn zarzucony mu w punkcie II aktu oskarżenia z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności na okres 3 lat tytułem próby i oddanie go w okresie próby pod dozór kuratora sądowego,

- ewentualnie „o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w S. i przekazanie sprawy A. Z. do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okrękowej w O. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co zdecydowało o jej rozpoznaniu i oddaleniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Skarżący wskazał na wystąpienie w postępowaniu apelacyjnym trzech naruszeń przepisów prawa procesowego, które wywarły wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. oraz art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., co połączył z zarzutem orzeczenia niewspółmiernie surowej kary za czyn

opisany w punkcie II aktu oskarżenia. Powody nieuwzględnienia tych zarzutów zostaną omówione kolejno.

Zarzut poczynienia przez Sąd II instancji własnych, a zarazem dowolnych i błędnych ustaleń faktycznych, które wywarły wpływ na rozstrzygnięcie o karze, nie jest zasadny, gdyż w sposób wybiórczy eksponuje pewne wątki, pomijając inne, nie mniej ważne. W rzeczywistości Sąd Okręgowy przede wszystkim ustalił na podstawie wywiadu kuratora, że A. Z. cieszy się dobrą opinią w miejscu zamieszkania oraz prowadzi ustabilizowane życie zawodowe i rodzinne (uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego s. 3). Nawet jeżeli mylnie przy tym przyjął, że sprawa tocząca się przed Sądem Okręgowym w S. pod sygnaturą II Ka (...) dotyczyła przestępstwa popełnionego w okresie deklarowanej przez oskarżonego poprawy postawy, a nie w 2015 roku, ustalenie to nie miało zasadniczego wpływu na treść wyroku. Sąd odwoławczy wyraźnie zaznaczył bowiem, że powodami, dla których utrzymał w mocy karę za czyn opisany jako drugi w akcie oskarżenia, są stopień zawinienia A. Z. oraz okoliczności popełnienia tego czynu. Nie można się zgodzić z obrońcą, iż rola tego skazanego w przestępstwie była taka sama, jak pozostałych współsprawców. Z uznanych za wiarygodne zeznań świadków M. i M. Z. wynika, że A. Z. wyłożył pieniądze na zakup samochodu i nabył go właśnie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia, wyłudzonych w drodze oszustwa. Był też aktywnym uczestnikiem zdarzeń przestępczych a nawet ich koordynatorem (to ostatnie określenie koresponduje z opisem czynu, w którym przypisano skazanemu „kierowanie działaniami innych osób”). W pełni uzasadnione jest uwzględnienie tej okoliczności jako decydującej przy wymiarze kary i potraktowanie A. Z. surowiej niż innych współsprawców, co pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k.

Sąd Okręgowy słusznie również oddalił inicjatywę dowodową D. Z., który dopiero na etapie postępowania apelacyjnego przedstawił alternatywną wersję inkryminowanych wydarzeń, umniejszającą rolę A. Z.. Po pierwsze, trzeba mieć na uwadze, że oskarżeni są braćmi, co rzutuje na ocenę ich depozycji w kontekście udziału najbliższej osoby w przestępstwie. Po drugie zaś wnioskowany dowód z zeznań świadka P. J. odnosił się do okoliczności już bezspornie wcześniej przez Sąd ustalonych. Zebrany materiał dowodowy w sposób dostateczny przecież

potwierdził sprawstwo A. Z. w zakresie przypisanego mu czynu z pkt II aktu oskarżenia.

Sąd Okręgowy dokonał korzystnej modyfikacji kary wymierzonej skazanemu, a wyłącznie z tego powodu, że nie uczynił zadość wszystkim wnioskom obrony, nie można stawiać mu zarzutu naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Sąd odwoławczy wnikliwie rozważył sytuację A. Z., o czym świadczy treść uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia. Utrzymał przy tym w mocy rozstrzygnięcie co do kary za czyn opisany w pkt II aktu oskarżenia, której, wbrew stanowisku obrony, nie można przypisać cech rażącej niewspółmierności. Wziął, jak już wyżej wspomiano, pod uwagę okoliczności łagodzące, czyli: ustabilizowanie się sytuacji życiowej i prawnej A. Z. po 2015 roku oraz założenie rodziny. Skazany odpowiada jednak za przestępstwo z art. 298 § 1 k.k. zagrożone karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności, popełnione w związku z przestępstwem z art. 286 § 1 k.k. zagrożone karą od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności. Zgodnie z art. 11 § 3 k.k., jeśli czyn wypełnia znamiona więcej niż jednego przestępstwa, sąd wymierza karę na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu innych środków przewidzianych w ustawie na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów. Tym samym górną granicą kary pozbawienia wolności za czyn przypisany skazanemu w pkt II wyroku Sądu Rejonowego było 8 lat. Nie sposób uznać, iżby kara 2 lat pozbawienia wolności, sytuująca się w okolicach dolnej granicy zagrożenia ustawowego, była karą niewspółmiernie surową. W szczególności biorąc pod uwagę, że A. Z. był inicjatorem przestępstwa o znacznej społecznej szkodliwości, do którego popełnienia zaangażował inne osoby.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia przedmiotowej kasacji, należało oddalić ją jako oczywiście bezzasadną. O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.